MIĘDZYNARODOWY STRAJK KOBIET 2017
JAK MOŻESZ WZIĄĆ W NIM UDZIAŁ?
Poradnik prawny

8 marca 2017

W środę 8 marca w całej Polsce odbędą się protesty, demonstracje, akcje bezpośrednie i strajki w ramach mobilizacji „**Międzynarodowy Strajk Kobiet**". Strajk jest kontynuacją protestów z października 2016 r., kiedy to **masowy opór kobiet zmusił PiS do odrzucenia projektu całkowitego zakazu aborcji**.

W ciągu ostatnich 6 miesięcy podobne mobilizacje odbyły się także w Korei Południowej, Włoszech, Argentynie i USA. 8 marca – z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet – **w ponad 40 krajach na całym świecie kobiety ponownie wyjdą na ulice aby zaprotestować przeciwko przemocy**, ograniczaniu praw reprodukcyjnych (dostępu do antykoncepcji, aborcji, edukacji seksualnej oraz opieki nad dziećmi) oraz nierównościom na rynku pracy i dyskryminacji.

Polskie prawo na wiele sposobów utrudnia zorganizowanie legalnej akcji strajkowej – w odróżnieniu np. od Szwecji **nie mamy możliwości wzięcia udziału w strajku o charakterze politycznym** przeciwko polityce władz państwowych. Zgodnie z Ustawą o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, pracownicy i pracownice mogą zbiorowo odmówić pracy tylko jeżeli w ich zakładzie pracy związek zawodowy wszedł w spór zbiorowy z pracodawcą i spełnił szereg wymagań (m.in.: odbył rokowania i mediacje z pracodawcą, zorganizował referendum w którym wzięła udział co najmniej połowa wszystkich pracowników i pracownic oraz ogłosił strajk na 5 dni przed jego rozpoczęciem). Te restrykcje sprawiają, że **bardzo trudno w polskich warunkach zorganizować „klasyczny" strajk**.

Dlatego **Inicjatywa Pracownicza zachęca** wszystkie pracownice i pracowników do korzystania z innych sposobów zorganizowanej odmowy pracy:

» urlopu na żądanie
» zwolnienia z pracy w celu opieki nad dzieckiem
» oddania krwi
» godzin związkowych
» symbolicznego protestu podczas pracy.

OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY ★ INICJATYWA PRACOWNICZA

Urlop na żądanie

Każda osoba zatrudniona na umowie o pracę ma prawo do skorzystania w ciągu roku z czterech dni tzw. urlopu na żądanie.

Urlop na żądanie można wziąć w dowolnym dniu, niezależnie od planu/grafiku urlopów, ale trzeba o nim zawiadomić pracodawcę najpóźniej w dniu, w którym planujesz wziąć wolne i to przed rozpoczęciem pracy. Jeżeli te warunki są spełnione, to pracodawca ma obowiązek udzielić Ci urlopu na żądanie.

Dni wolne w których korzystasz z urlopu na żądanie są płatne i wliczają się do rocznego wymiaru urlopu, który wynosi dla większości pracowników i pracownic 20 lub 26 dni (w zależności od stażu i wymiaru czasu pracy – czyli tego jak długo pracujesz i czy na pełen etat czy też na jego część).

Do korzystania z urlopu na żądanie nabywasz prawo tak samo jak do „zwykłego" urlopu – tj. jeżeli pracujesz dłużej niż rok to masz możliwość skorzystania z całego rocznego wymiaru urlopu od 1 stycznia danego roku, a w przypadku pierwszego roku pracy, prawo do urlopu nabywasz „cząstkowo" - po każdym przepracowanym pełnym miesiącu pracy nabywasz prawo do 1/12 swojego rocznego wymiaru urlopu.

Podstawa prawna: art. 167^2 Kodeksu pracy

Zwolnienie z pracy na opiekę nad dzieckiem

Rodzic zatrudniony_a na umowie o prace i wychowujący_a dziecko do 14 lat ma prawo do 16 godzin lub 2 dni zwolnienia z pracy w ciągu roku kalendarzowego.

Pracodawca ma obowiązek udzielić takiego zwolnienia na w terminie, który wskażesz – nie musisz uzasadniać przyczyn tego zwolnienia ani udowadniać, że dziecko akurat wtedy wymaga opieki. Powinnaś natomiast zawiadomić o nim pracodawcę wcześniej i – w miarę możliwości – na piśmie.

Dni lub godziny zwolnienia na opiekę nad dzieckiem nie wliczają się do rocznego wymiaru urlopu, ale także nie przechodzą na kolejny rok. Z prawa do zwolnienia może korzystać tylko jeden rodzic / opiekun_ka dziecka.

Podstawa prawna: art. 188 Kodeksu pracy

Oddanie krwi

Osobom oddającym krew, zatrudnionym na umowach o pracę, przysługuje dodatkowe, płatne, zwolnienie z pracy w dniu kiedy oddają one krew.

Podobnie jak zwolnienie na opiekę nad dzieckiem nie wlicza się ono do wymiaru urlopu wypoczynkowego. Dokładny czas zwolnienia określa stacja krwiodawstwa – zazwyczaj wynosi on jeden dzień, ale zdarza się, że jest krótszy. Jeżeli chcesz skorzystać z prawa do wolnego za oddawanie krwi musisz pamiętać o tym aby:

» poinformować o tym wcześniej pracodawcę (najlepiej na piśmie);

» wziąć ze stacji pisemne zaświadczenie, które następnie dostarczysz pracodawcy.

W ciągu roku kobiety mogą oddać krew nie częściej niż 4 razy, a mężczyźni – 6 razy. Okres przerwy pomiędzy kolejnymi pobraniami powinien wynosić minimum 8 tygodni. Stacja krwiodawstwa może także zdecydować o nie pobieraniu od Ciebie krwi – w takim przypadku również musisz otrzymać pisemne zaświadczenie, na podstawie którego czas pobytu w stacji będzie płatnym czasem wolnym od pracy.

Podstawa prawna: par. 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Przeczytaj także poradnik prawny nt. krwiodawstwa: http://bit.ly/IP_Krwiodawstwo

„Godziny związkowe"

Jeżeli w twoim miejscu pracy działa związek zawodowy, którego jesteś członkinią, możesz skorzystać z tzw. godzin związkowych.

„Godziny związkowe" umożliwiają członkiniom i członkom związku wykonywanie w czasie pracy obowiązków związkowych – ale tylko tych obowiązków, które nie mogą być wykonane w czasie wolnym. Mogą być one płatne lub bezpłatne (decyduje o tym związek zawodowy).

Z godzin związkowych można skorzystać po spełnieniu następujących warunków:

» prezydium komisji związku musi podjąć uchwałę o oddelegowaniu Cię do „wykonywania czynności związkowej wynikającej z funkcji poza zakładem pracy" (np. reprezentowania komisji na demonstracji 8 marca)

» prezydium musi skierować do pracodawcy pisemny wniosek o udzielenie „godzin związkowych".

Wniosek musi być sformułowany na piśmie i zawierać:

» imienne wskazanie pracowników lub pracownic korzystających z godzin,

» opis okoliczności uzasadniających skorzystanie z godzin związkowych,

» wskazanie czy zwolnienie jest płatne czy bezpłatne

» dokładne określenie wymiaru i czasu zwolnienia (data oraz godziny zwolnienia).

W przypadku godzin związkowych nie ma żadnych limitów odnośnie tego, ile osób może z nich korzystać, w jakich dniach czy w jakim wymiarze.

Podstawa prawna: art. 25 ust. 2 Ustawy o związkach zawodowych

Przeczytaj poradnik prawny nt. „godzin związkowych": http://bit.ly/IP_GodzinyZwiązkowe

Protest symboliczny

Istnieje wiele sposobów zamanifestowania swojego poparcia dla Międzynarodowego Strajku Kobiet jeżeli nie chcesz lub nie możesz korzystać z wyżej opisanych sposobów na nie przyjście do pracy.

8 marca możesz przyjść do pracy ubrana na czarno, wpiąć w ubranie czarną wstążkę lub znaczek / badzik z hasłem nawiązującym do postulatów strajku.

Pamiętaj, że wszystkie wyżej opisane formy strajku najlepiej wykorzystywać działając wspólnie z koleżankami z twojego miejsca pracy – siła ruchu pracowniczego bierze się ze wspólnego działania.

Więcej o OZZ Inicjatywa Pracownicza:

http://www.ozzip.pl/